

Sygn. akt II Ca 878/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jarosław Gołębiowski (spr.)
Sędziowie:	SSO Dariusz Mizera SSA w SO Stanisław Łęgosz
Protokolant:	St.sekr.sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 stycznia 2019 roku

sprawy z wniosku Spółdzielni (...) w T.

o ustanowienie kuratora spadku po E. S.

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 8 października 2018 roku, sygn. akt I Ns 272/17

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie trzecim i sprawę w tym zakresie przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tomaszowie Mazowieckim, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za instancję odwoławczą.

SSO Jarosław Gołębiowski

SSO Dariusz Mizera SSA w SO Stanisław Łęgosz

Sygn. akt II Ca 878/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 8 października 2018 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z wniosku Spółdzielni (...) w T. o ustanowienie kuratora spadku po E. S. postanowił:

1. zatwierdzić sprawozdanie kuratora spadku - radcy prawnego E. C. z dnia 28 czerwca 2018 roku;
2. zwolnić radcę prawnego E. C. z funkcji kuratora spadku po zmarłej E. S.;
3. przyznać kuratorowi spadku - radcy prawnemu E. C. wynagrodzenie w kwocie 2.000.00 zł, którą to kwotę wypłacić z zaliczki uiszczonej przez wnioskodawcę w dniu 1 czerwca 2017 roku, zaksięgowanej pod poz. zal. 500016987181.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Stosownie do treści art. 666 § 1 k.p.c. do czasu objęcia spadku przez spadkobiercę sąd czuwa nad całością spadku, a w razie potrzeby ustanawia kuratora spadku.

Z uwagi na fakt, że prawomocnym postanowieniem z dnia 28 lutego 2018 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim stwierdził, że spadek po E. S., zmarłej w dniu (...) roku nabyła w całości z mocy ustawy z dobrodziejstwem inwentarza Gmina M. T., ustała już podstawa prawna do pełnienia funkcji kuratora. W związku z powyższym kurator spadku wystąpił z wnioskiem o zwolnienie go z pełnienia tej funkcji oraz złożył sprawozdanie końcowe. Z tych też względów Sąd, uznając, że kurator prawidłowo wykonał powierzone mu obowiązki, w punkcie pierwszym postanowienia zatwierdził sprawozdanie kuratora spadku, zaś w punkcie drugim postanowienia zwolnił radcę prawnego E. C. z funkcji kuratora spadku po zmarłej E. S.. Kurator spadku wniósł również o przyznanie wynagrodzenia w wysokości 2.000,00 zł tytułem kosztów poniesionych w trakcie realizacji zadań kuratora oraz tytułem wynagrodzenia za niezbędną pracę.

Zgodnie z treścią art. 676 § 2 k.p.c., kurator spadku zarządza majątkiem spadkowym pod nadzorem sądu spadku. Do sprawowania zarządu spadkiem stosuje się odpowiednio przepisy o zarządzie w toku egzekucji z nieruchomości. Z kolei art. 939 § 1 k.p.c. stanowi, że zarządca może żądać wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków, które w związku z zarządem poniósł z własnych funduszy. Wysokość wynagrodzenia sąd określi odpowiednio do nakładu pracy i dochodowości nieruchomości. A zatem podstawę orzeczenia o wysokości wynagrodzenia dla kuratora spadku stanowi wyłącznie art. 939 § 1 k.p.c. w zw. z art. 676 § 2 k.p.c.

Sąd przyznając kuratorowi spadku wynagrodzenie wziął pod uwagę nakład pracy kuratora spadku, jego aktywność przy podejmowaniu czynności mających na celu odszukanie spadkobierców E. S., jak również jego udziału w postępowaniu egzekucyjnym i sądowym.

Jak wynika ze sprawozdania oraz z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, kurator podjął szereg czynności zmierzających do ustalenia kręgu spadkobierców.

Kurator ustalił, że przed tutejszym Sądem pod sygn. akt I Ns 287/17 toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po E. S., do której zgłosił swoje uczestnictwo.

Kurator, po zapoznaniu się z aktami niniejszej sprawy oraz aktami sprawy o stwierdzenie nabycia spadku oraz aktami INs 1406/16, INs 1755/16, INs 1736/16, INs 1735/16, INs 286/17 – zatwierdzającymi oświadczenia o odrzuceniu spadku, w dniu 9 października 2017 roku, zwrócił się do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim A. D. o wskazanie na jakim etapie jest zlecony Komornikowi spis inwentarza, a ponadto kurator wystąpił o uwzględnienie w nim sprawy Km 613/16 toczącej się przed tymże Komornikiem Sądowym.

Kurator podejmowała starania osobistego kontaktu z siostrą i siostrzeńcem spadkodawczyni, które jednak się nie powiodły. Kurator w celu odnalezienia spadkobierców przeprowadził rozmowę telefoniczną z opiekunem faktycznym syna spadkodawczyni, która potwierdziła brak dalszej rodziny.

Ponadto w dniu 14 lutego 2018 roku kurator wziął udział w sprawie sądowej toczącej się przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim pod sygn. akt INs 286/17 o stwierdzenie nabycia spadku po E. S..

Z tych też względów, zdaniem Sądu wnioski kuratora o przyznanie mu wynagrodzenia w kwocie 2.000,00 zł za wykonanie czynności w przedmiotowej sprawie oraz za zwrot wydatków poniesionych w związku z pełnieniem funkcji kuratora, uznać należy za uzasadnione. Mając na uwadze, orzeczono jak w punkcie trzecim postanowienia.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł wnioskodawca. Zaskarżył orzeczenie częściowo tj. w zakresie w pkt 3, zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. - 179 § 1 kro- poprzez niezastosowanie w stanie faktycznym sprawy i przyjęcie, iż Spółdzielnia (...) obowiązana jest pokryć wynagrodzenie kuratora spadku, gdy tymczasem powinno zostać

pokryte z majątku spadkowego bądź majątku osoby, dla której kurator został ustanowiony tj. spadkobierca, jako rzeczywisty właściciel spadku;

- art. 667 w z w. z 939 k.p.c. poprzez niewłaściwe określenie podmiotu, który ma zostać obciążony wynagrodzeniem kuratora spadku;
- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 § 2 kpc poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na zaniechaniu dokonania szczegółowej analizy nakładu pracy kuratora spadku poprzez brak wskazania ilości godzin niezbędnych do pełnienia funkcji kuratora spadku oraz brak określenia przyjętej stawki godzinowej za pracę kuratora spadku;
- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 328 § 2 kpc poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób niepozwalający na zapoznanie się z podstawowymi motywami rozstrzygnięcia Sądu tj. brak wyjaśnienia podstawy prawnej w przedmiocie podmiotu obciążonego wynagrodzeniem kuratora spadku oraz brak ustaleń faktycznych w zakresie ilości godzin pracy kuratora spadku.

W związku z powyższym wnosił o zmianę postanowienia w zakresie pkt 3 poprzez przyznanie kuratorowi spadku wynagrodzenia w wysokości innej właściwej, zobowiązując spadkobiercę -Gminę Miasto T. do zapłaty tej kwoty, względnie o uchylenie postanawiania i przekazania Sądowi 1 instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona.

Stanowisko skarżącego a dotyczące tego kogo obciąża przyznanie wynagrodzenia kuratorowi spadku jest trafne.

W sprawie niniejszej w pierwszej kolejności ma zastosowanie przepis art. 179 §1 krio. Organ państwowy, który ustanowił kuratora przyzna na jego żądanie stosowne wynagrodzenie za sprawowanie kurateli. Wskazany w normie tej organ państwowy jest pojęciem szerokim i oznacza on również sąd, który ustanowił kuratora (por. np. krio, Komentarz pod red. K.Pietrzykowskiego, wyd. Beck, W-wa 2003, str. 1114, 1115 i 1116). W sprawach nieuregulowanych mają odpowiednio zastosowanie przepisy o opiece (art. 178 § 2 krio).

Należało zgodzić się z autorem apelacji, że w przypadku kuratora spadku, wynagrodzenie kuratora powinno zostać pokryte z majątku spadkowego lub majątku osoby, dla której kurator został ustanowiony, którą może być spadkobierca jako rzeczywisty właściciel spadku. Dopiero w przypadku braku źródeł finansowania wynagrodzenie pokrywa podmiot, na żądanie którego została ustanowiona kuratela. (por. Postanowienie SN z 8.05.2015r., III CZP 16/15).

Jest oczywistym, że wnioskodawca tj. Spółdzielnia(...)nie jest spadkobiercą spadkodawczyni E. S..

Obciążanie jej kosztami wynagrodzenia kuratora spadku jest przedwczesne. Jest to bowiem ostatni w kolejności podmiot, którego obciąża wynagrodzenie kuratora.

W pierwszej kolejności należy ponad wszelką wątpliwość ustalić, czy suma wynagrodzenia nie może być pokryta z majątku spadkowego. Gdyby okazało się to niemożliwe, należy poszukiwać źródła finansowania w majątku spadkowym, który należy do Gminy Miasto T. (...)

Podnieść należy, iż ów podmiot nie był uczestnikiem postępowania, choć ma status zainteresowanego w rozumieniu art. 510 k.p.c. Należy dopuścić go do udziału w sprawie, doręczając mu odpis wniosku i udzielając terminu do zajęcia stanowiska w przedmiocie wniosku kuratora o przyznanie mu wynagrodzenia.

Skarżący trafnie ponosi, iż sporządzone uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie dostarcza żadnych informacji odnośnie kryteriów, jakimi się kierował Sąd ustalając wynagrodzenie na poziomie 2.000 złotych.

Wniosek kuratora winien być poddany analizie również pod kątem wysokości wynagrodzenia.

Należy wziąć pod uwagę zakres i rodzaj czynności dokonywanych przez kuratora, a nadto ich ilości i pracochłonności.

Dopiero tak poczynione ustalenia pozwolą w sposób definitywny ustalić podmiot, którego obciąża wynagrodzenie kuratora oraz wysokość wynagrodzenia.

Mając zatem na uwadze przedstawione ustalenia, rozważania i powoływane w nich przepisy należało orzec jak w postanowieniu. (art. 386 § 4 k.p.c.).

SSO Jarosław Gołębiowski

SSO Dariusz Mizera SSA w SO Stanisław Łęgosz